

SPOROČILO ZA JAVNOST

Številka: 091-2/2014-6

Datum: 27.11.2014

Zadeva: Priporočila za upravljanje kolektivnih organizacij v Republiki Sloveniji

Urad RS za intelektualno lastnino je pripravil Priporočila za upravljanje kolektivnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Namen priprave priporočil je podati vsebinske smernice kolektivnim organizacijam, kako naj organizirajo sisteme vodenja in upravljanja, ki bodo zagotavljali optimalno upravljanje kolektivnih organizacij in večjo odgovornost in preglednost sprejemanja njihovih odločitev.

Priporočila imajo naravo smernic in kot takšna za kolektivne organizacije niso pravno zavezujoča. Urad verjame, da bodo organi upravljanja in nadzora kolektivnih organizacij v delu, kjer njihovo poslovanje ni v celoti usklajeno s priporočili, določila priporočil sprejeli kot sidro, pomoč in oporo pri vsakodnevnem delu.

Urad je pri izvajanju svoje nadzorstvene funkcije nad skladnostjo poslovanja kolektivnih organizacij z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) zaznal več slabosti v sistemu upravljanja in vodenja kolektivnih organizacij, ki so tudi posledica nejasnosti ZASP.

Kolektivne organizacije so kompleksne institucije zaradi kompleksnosti pravic, ki jih upravljajo. Tarife in pravila delitve nadomestil upravičencem niso vedno razumljivi in logični na prvi pogled. Ker želi urad s temi priporočili dvigniti standarde upravljanja kolektivnih organizacij ter omogočiti lažje izvajanje določil ZASP, urad ocenjuje, da je trenutek priprave in objave teh priporočil ravno pravi. Kolektivne organizacije so pred zaključevanjem poslovnega leta, izbiro in imenovanjem pooblaščenih revizorjev ter izdelavo poslovnih in finančnih izkazov.

Urad želi s priporočili pojasniti tudi širši javnosti, da vodenje kolektivne organizacije ni lahko temveč je izredno kompleksno. V okolju, ki ni vedno spoštljivo do avtorske in sorodnih pravic, sta skrbnost in odgovornost organov vodenja in nadzora kolektivne organizacije izredno visoki. Po drugi strani pa je zaradi dejstva, da so kolektivne organizacije ključen deležnik v sistemu intelektualne lastnine in nacionalne kulturne raznolikosti, interes javnosti za njihovo odgovorno delovanje izjemno velik.

V okviru nedavne mednarodne konference o kolektivnem upravljanju, ki jo je organizirala Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO), je izmenjava mnenj in izkušenj med predstavniki regulatorjev ter predstavniki kolektivnih organizacij in združenj avtorjev in imetnikov pravic iz držav Balkana, Nemčije, Velike Britanije, Madžarske, Moldavije ter predstavniki Evropske komisije in WIPO pokazala, da je mednarodni trend povečane regulacije in prizadevanja za bolj učinkovito in pregledno delovanje kolektivnih organizacij dejstvo. Sistemi upravljanja v evropskih državah so različni iz segajo od velike samoregulacije v Veliki Britaniji in skandinavskih državah do podrobne državne regulacije in nadzora v ostalih državah EU, vse v odvisnosti od pravne tradicije in kulture poslovanja. Gradiva z mednarodne konference so javno dostopna na spletišču urada na <http://www.uil-sipo.si/uil/urad/o-uradu/koledar-dogodkov/dogodek/680/>.

Urad meni, da bosta bolj odgovorno in bolj učinkovito upravljanje kolektivnih organizacij zagotavljala boljšo osnovo za večje razumevanje pomena avtorske in sorodnih pravic v družbi in s tem nasploh pomena in vrednosti ustvarjalnosti v Republiki Sloveniji. Spoštovanje intelektualne lastnine je lahko visoko samo toliko, kolikor je učinkovito delovanje infrastrukture na področju intelektualne lastnine.. Kolektivne organizacije so ključen steber infrastrukture avtorsko-pravnega sistema. Prizadevanja urada gredo v smeri okrepitve infrastrukture na področju celotne intelektualne lastnine, ne le v zvezi s kolektivnim upravljanjem (ki je le delček tega). Prizadevamo si delati na celotni infrastrukturi, da bo ta zagotavljala hitro, ekonomsko dostopno in stroškovno učinkovito uveljavljanje pravic intelektualne lastnine. V zvezi s tem je bil na Vlado RS na pobudo urada naslovljen tudi uradni predlog , za ponovno oblikovanje vladne medresorske delovne skupine za boj proti piratstvu in ponarejanju, v kateri bodo sodelovali vsi ključni organi v Republiki Sloveniji, ki se v praksi spopadajo s piratstvom in ponarejanjem. Le novi poslovni modeli, ki omogočajo zakonito uporabo varovanih vsebin in primerno plačilo za pošteno opravljeno ustvarjalno delo, vključno s preventivni ukrepi (predvsem promocijske aktivnosti ozaveščanja javnosti o področju intelektualne lastnine), lahko zmanjšajo obseg kršitev pravic intelektualne lastnine in pozitivno vplivajo na gospodarsko rast, zaposlovanje in kulturno raznolikost. Uradova zavezanost temu cilju je trdna.

Pri oblikovanju priporočil je urad upošteval slovensko zakonodajo, smernice in priporočila, ki veljajo v EU, etična načela poslovne kulture in dobro prakso za odgovorno in kakovostno upravljanje kolektivnih organizacij, kot so jo v svojih odločbah razvili urad ter Upravno in Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

Urad upa, da bodo različni deležniki priporočila dobro sprejeli, in bo vesel vsakršne pobude za njihovo dopolnitev.

Priporočila za upravljanje kolektivnih organizacij v Republiki Sloveniji so javno dostopna na naslovu http://www.uil-sipo.si/uploads/media/Priporocila_URSIL_za_upravljanje_KO.pdf.

Vesna Stanković Juričić
direktorica